

Criteris generals de correcció

L'examen de Geografia les PAU consta de **7 exercicis** distribuïts de la següent manera:

Part 1: Exercici de mapatge i localització dels blocs B i C.

Part 2: Exercici (comentari guiat a partir de 4 preguntes, introduït per un mapa, gràfic, taula o text) del bloc B. Es pot escollir entre dues opcions.

Part 3: Exercici (comentari guiat a partir de 4 preguntes, introduït per un mapa, gràfic, taula o text) del bloc C. Es pot escollir entre dues opcions.

Part 4: Exercici (comentari guiat a partir de 4 preguntes, introduït per un mapa, gràfic, taula o text) dels blocs A i C. Es pot escollir entre dues opcions.

Tots els exercicis tenen una valoració de 2,5 punts.

Part 1 (2,5 punts)

A l'exercici de **mapatge** es demana la identificació d'alguns elements (establint el nombre d'àrees a plasmar), sobre un mapa mut, en el qual l'alumne ha de localitzar correctament les àrees o els punts requerits assenyalant-ne els topònims. El mapa ha d'incloure la corresponent llegenda i un breu comentari situat en un espai delimitat per un requadre. Temàticament els elements dels quals es demana la cartografia són els indicats a l'annex I. (2,5 punts)

Per a aquest exercici s'empra un mapa on estan indicades les principals **unitats de relleu** i les **divisions administratives** en comunitats autònomes i províncies.

En el mateix enunciat es demanarà la localització d'elements del bloc B i del bloc C.

Part 2 (2,5 punts)

Cada exercici és introduït per una **font** (un mapa, una imatge, un gràfic, una taula amb dades o un text) i consta d'un **comentari** guiat a partir de quatre **preguntes**, que es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents.

- Les **dues primeres preguntes** es destinen a descriure, **analitzar** i interpretar el fenomen que queda reflectit a la font. Cal fer referència a la informació continguda de la font introduïda. (0,5 punts per pregunta)
- La **tercera pregunta** serveix per relacionar les dades de la font amb les **causes i/o conseqüències** del fenomen. (0,75 punts)
- La **quarta pregunta** consisteix en definir breument **un terme** a escollir entre tres, relacionats amb la temàtica de la font. Cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. (0,5 punts)
- **Coherència, cohesió, correcció gramatical, lèxica i ortogràfica** dels textos produïts, així com la seva presentació (segons el previst al punt 10.b de l'article 13 del Reial Decret 534/2024). (0,25 punts)

S'inclouen dos exercicis i se n'ha d'escollir un. Els dos exercicis corresponen al bloc B: La sostenibilitat del medi físic de les Illes Balears i d'Espanya

Part 3 (2,5 punts)

Cada exercici és introduït per una **font** (un mapa, una imatge, un gràfic, una taula amb dades o un text) i consta d'un **comentari** guiat a partir de quatre **preguntes**, que es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents.

- Les **dues primeres preguntes** es destinen a descriure, **analitzar** i interpretar el fenomen que queda reflectit a la font. Cal fer referència a la informació continguda de la font introduïda. (0,5 punts per pregunta)
- La **tercera pregunta** serveix per relacionar les dades de la font amb les **causes i/o conseqüències** del fenomen. (0,75 punts)
- La **quarta pregunta** consisteix en definir breument **un terme** a escollir entre tres, relacionats amb la temàtica de la font. Cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. (0,5 punts)
- **Coherència, cohesió, correcció gramatical, lèxica i ortogràfica** dels textos produïts, així com la seva presentació (segons el previst al punt 10.b de l'article 13 del Reial Decret 534/2024). (0,25 punts)

S'inclouen dos exercicis i se n'ha d'escollir un. Els dos exercicis corresponen al bloc C: L'ordenació del territori en l'enfocament ecosocial.

Part 4 (2,5 punts)

Cada exercici és introduït per una **font** (un mapa, una imatge, un gràfic, una taula amb dades o un text) i consta d'un **comentari** guiat a partir de quatre **preguntes**, que es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents.

- Les **dues primeres preguntes** es destinen a descriure, **analitzar** i interpretar el fenomen que queda reflectit a la font. Cal fer referència a la informació continguda de la font introduïda. (0,5 punts per pregunta)
- La **tercera pregunta** serveix per relacionar les dades de la font amb les **causes i/o conseqüències** del fenomen. (0,75 punts)
- La **quarta pregunta** consisteix en definir breument **un terme** a escollir entre tres, relacionats amb la temàtica de la font. Cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. (0,5 punts)
- **Coherència, cohesió, correcció gramatical, lèxica i ortogràfica** dels textos produïts, així com la seva presentació (segons el previst al punt 10.b de l'article 13 del Reial Decret 534/2024). (0,25 punts)

S'inclouen dos exercicis i se n'ha d'escollir un. Els dos exercicis corresponen als blocs A o C

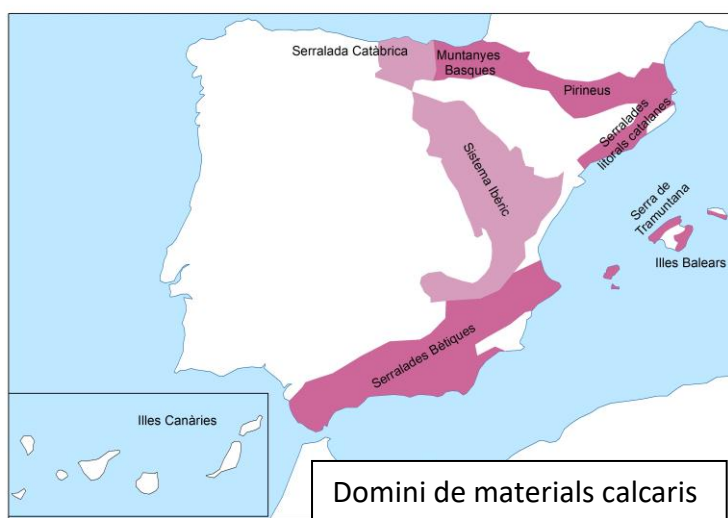
Solucions

Part 1

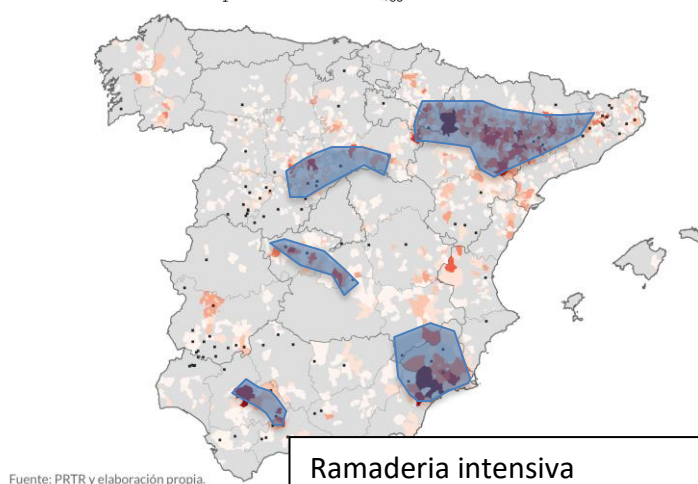
Puntuació màxima 2,5 punts

1. Distingiu al mapa adjunt tres àrees de domini de materials calcaris i dues àrees on domini la ramaderia intensiva.

(Identifiqueu els elements que es demanen, assenyalau-los al mapa, acolorint-los o amb símbols convencionals i amb el nom localitzat sobre l'indret. Afegiu la llegenda i alguna nota explicativa breu al rectangle en blanc.)

Número de macrogranjas 1 30 Mataderos especializados en porcino

Domini calcari. Materials sedimentaris de l'Era Secundària, principalment pedra calcària (constituïda per carbonat càlcic), plegats per l'orogènia alpina. A la península Ibèrica, la zona calcària forma una "Z" invertida al revés, que s'estén per l'est de la Serralada Cantàbrica, les Muntanyes basques, els Pre-Pirineus, el Sistema Ibèric, part de la Serralada Litoral Catalana i la Serralada Sub-Bètica. També les serres de Mallorca són calcàries, així com les de les Pitiüses i la part sud de Menorca.

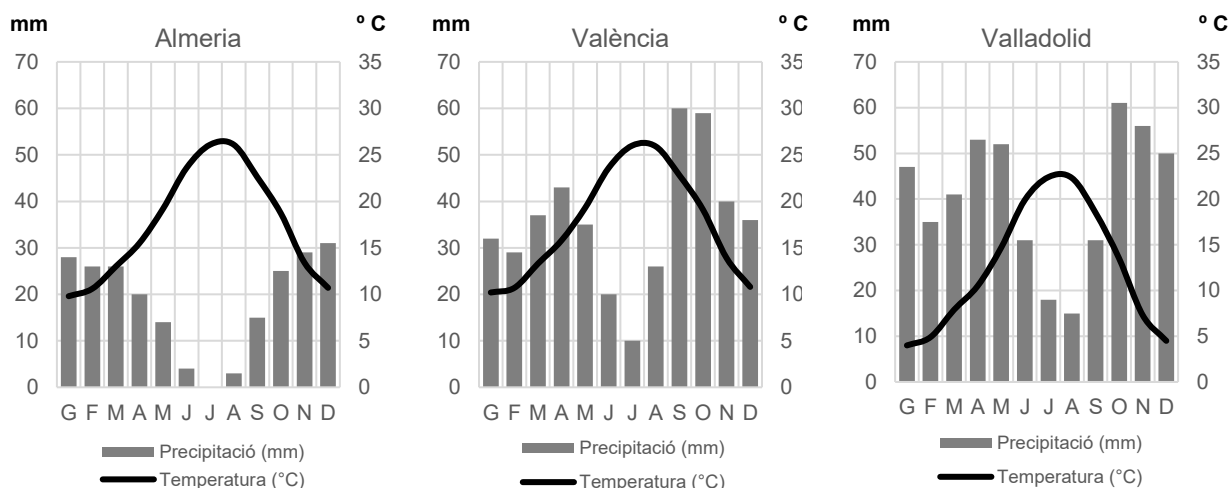

Ramaderia intensiva. Ramaderia practicada a través de l'estabulació, de la utilització de pinsos compostos i de l'establiment de granges que permeten obtenir una alta productivitat. Aquestes explotacions no estan subjectes a condicionaments geogràfics i climàtics.

Part 2 (*Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la*)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ A. Comentau, contestant les qüestions plantejades, els següents gràfics.

<https://es.climate-data.org/>

1. Quines diferències en la distribució de la precipitació i les temperatures hi ha entre els diversos climogrames? (0,5 punts)

Pel que fa a la distribució de les precipitacions, els tres climogrames presenten una distribució de precipitacions amb màxims a la tardor o hivern i mínims a l'estiu. No obstant això, Almeria presenta valors baixos pràcticament durant tot l'any, amb màxims que només assoleixen els 30 mm al mes de desembre. València presenta el màxim de precipitacions als mesos de setembre i octubre (60 mm), però a la resta de mesos de tardor, hivern i primavera té precipitacions per sobre dels 30 mm. Valladolid, per la seva banda, té una distribució semblant a la de València, amb màxim a l'octubre (60 mm), però amb més precipitacions a la primavera, més de 50 mm als mesos d'abril i maig.

Pel que fa a les temperatures, Almeria i València tenen una distribució gairebé similar, amb hiverns suaus (10° de mínima) i estius calorosos, amb temperatures per sobre dels 25°. En canvi a Valladolid, les mínimes al mesos de desembre i gener (5°) són més baixes, mentre que a l'estiu no superen els 23° de màxima.

2. A quins tipus de clima pertanyen els gràfics que s'adjunten? (0,5 punts)

Almeria pertany a un clima mediterrani de varietat seca o estepari, el climograma de València correspon al clima mediterrani litoral i el de Valladolid al clima mediterrani d'interior o continentalitzat.

3. Quines conseqüències sobre la vegetació tenen aquests tres models de distribució de les precipitacions i temperatures al llarg de l'any? (0,75 punts)

A València domina la vegetació mediterrània amb bosc perennifoli i dens sotabosc, amb espècies escleròfil·les, adaptades a l'aridesa estival. Espècies característiques són: l'alzina, l'alzina surera i el pi. A Valladolid, la vegetació dominant com en el cas de València és el bosc mediterrani perennifoli. A Almeria, amb clima semi-desèrtic, hi ha estepes seques i espinoses. Formació integrada per plantes xeròfiles, adaptades a l'aridesa. Per exemple l'esperguera, el garballó, l'esparg... Creix a les zones àrides i on el matollar ha estat degradat.

4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: desertització, aridesa, vegetació xeròfila. *(Es demana una correcta definició amb referència a la matèria de Geografia, i convé que vagi acompanyada de qualche exemple il·lustratiu) (0,5 punts)*

Desertització. Procés natural de formació de deserts, que implica la pèrdua de la capa fèrtil del sòl per culpa d'una aridesa extremada, provocada per les altes temperatures i les precipitacions escasses. No s'ha de confondre amb desertificació, que és el procés de formació de deserts induït per l'ésser humà. El sud-est de la península Ibèrica pateix una major desertització.

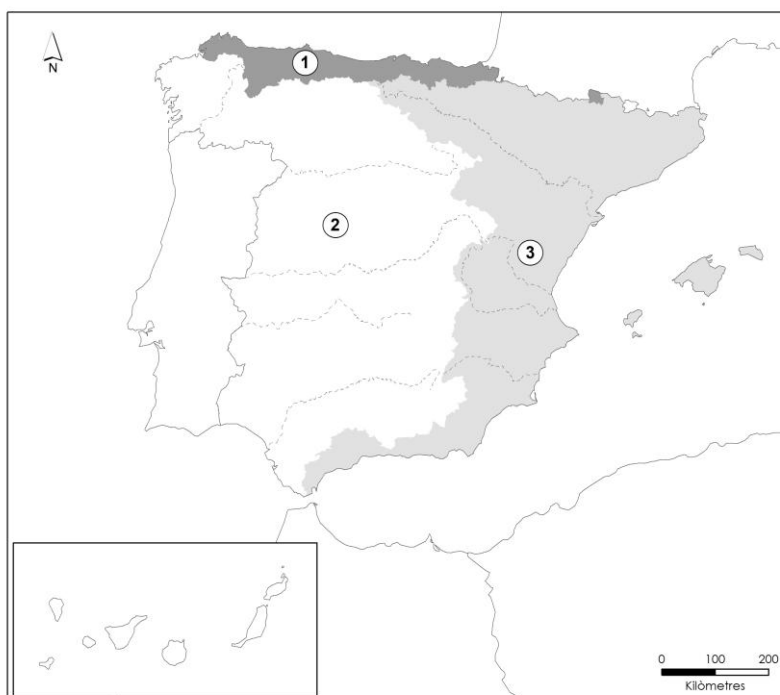
Aridesa. Absència o molt escassa presència d'aigua o d'humitat a l'aire i al sòl. A major temperatura i menors precipitacions més aridesa. A Espanya, els índexs màxims d'aridesa es donen al sud-est de la península (Almeria) i a les Canàries orientals.

Vegetació xeròfila. Aquella que està adaptada a la sequera, com és bona part de la mediterrània, amb espècies arbustives i matolls de fulles espinoses i petites, que formen màquies, garrigues i estepes. Un exemple d'espècie xeròfila és el garballó o margalló (única palmera silvestre europea).

Part 2 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ B. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el mapa següent, referit als vessants hidrogràfics.

1. Quins vessants hidrogràfics corresponen a cada un dels números indicats en el mapa? (0,5 punts)

1) Vessant cantàbric, 2) vessant atlàntic, 3) vessant mediterrani.

2. Quines són les principals característiques dels rius de cada vessant? (0,50 punts)

Els rius del vessant cantàbric són curts i cabalosos. El seu règim és nivopluvial i pluvial. Els rius principals són: Bidasoa, Nerbion, Sella, Nalón, Narcea i Navia.

Pel que fa als rius del vessant atlàntic, són llargs i reben nombrosos afluents. En general són rius cabalosos, encara que a l'estiu presenten estiatges importants. Els seus règims són nivopluvials i pluvials. Els rius principals d'aquest vessant són: el Miño, el Duero, el Tajo (el riu més llarg de la Península), el Guadiana i el Guadalquivir.

Els rius del vessant mediterrani, excepte l'Ebre (nivopluvial), són curts, de poc cabal i molt irregulars. Els rius principals són l'Ebre i el Xúquer. Altres rius són: el Ter, el Llobregat, el Túrria, el Segura.

3. Quines condicions climàtiques i geomorfològiques expliquen les característiques dels rius de cada un dels vessants? (0,75 punts)

Els rius del vessant cantàbric són curts perquè les muntanyes on neixen estan situades a prop del mar Cantàbric, que és on desemboquen. A més, són molts cabalosos a causa de les pluges abundants anuals del clima oceànic.

Pel que fa als rius del vessant atlàntic, comentar que la Meseta està inclinada cap l'Atlàntic i rep la majoria dels rius peninsulars. Són rius llargs que neixen lluny de la desembocadura, a l'oceà Atlàntic. En general són rius cabalosos, encara que a l'estiu presenten estiatges importants a causa de la irregularitat de les precipitacions.

Els rius del vessant mediterrani, excepte l'Ebre, són curts perquè neixen al Sistema Ibèric o a les Serralades Bètiques, relleus que es disposen més a prop de la mar. Tenen crescudes

notables quan plou torrencialment a la primavera i a la tardor i poden provocar inundacions, però també pateixen forts estiatges durant l'estiu, i hi ha rius que fins i tot s'han arribat a assecar.

4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: exorreisme, estiatge, torrent. (Es demana una correcta definició amb referència a la matèria de Geografia, i convé que vagi acompanyada de qualche exemple il·lustratiu) (0,5 punts)

Exorreisme. Vessament dels corrents d'aigua a la mar o a l'oceà, com passa amb les grans xarxes hidrogràfiques espanyoles (Ebre, Tajo, Guadiana, Duero...).

Estiatge. Període en el qual, el cabal d'un riu arriba al seu nivell més baix. Habitualment es produeix a l'estiu, com en el cas dels rius mediterranis, si bé els rius d'alta muntanya acostumen a tenir l'estiatge a l'hivern (fins que arriba el desglaç).

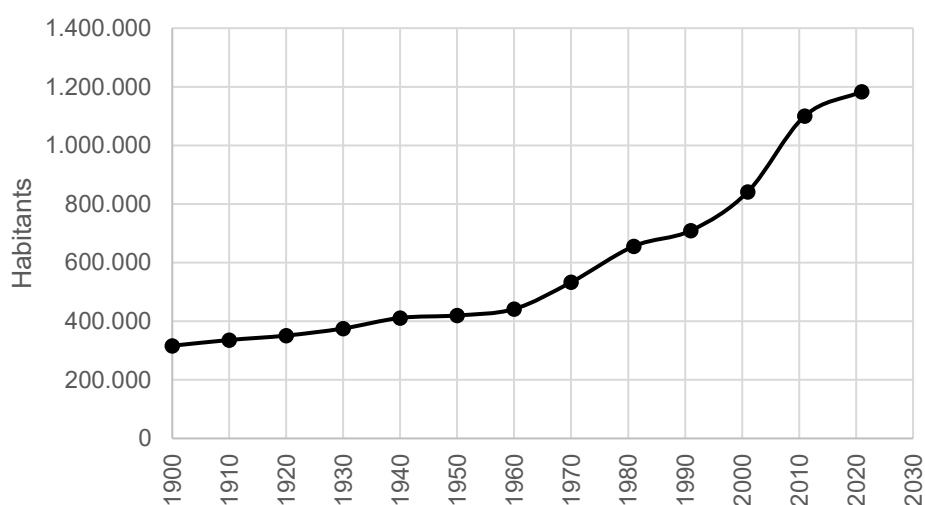
Torrent. Curs d'aigua intermitent, que només du aigua quan plou de manera abundant. En la zona mediterrània, poden provocar inundacions en èpoques de pluges fortes i concentrades en un breu període de temps. Per exemple, a Mallorca tots els cursos d'aigua són torrents, com el torrent d'Almadrà, torrent de Sant Miquel, torrent Gros...

Part 3 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolueu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ A. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el gràfic següent corresponent a l'evolució de la població de les Illes Balears entre 1900 i 2021.

Evolució de la població de les Illes Balears (1900-2021)

Font: Censos de població IBESTAT

1. Quina ha estat l'evolució de la població de les Illes Balears entre 1900 i 2021? (0,5 punts)
La població ha experimentat un fort creixement entre 1900 i 2023, s'ha passat de poc més de 300.000 habitants fins pràcticament al 1.200.000.
2. Quins han estat els períodes amb un creixement més importants? (0,5 punts)
A la gràfica es poden observar dos períodes en què el creixement ha estat més important, al llarg d'aquests 121 anys. El primer d'aquests períodes s'estén des de 1960 fins a 1980, en el qual la població passa dels 400.000 als 600.000 habitants. El segon període de major creixement correspon a l'interval 1990-2010. Dels aproximadament 700.000 habitants inicials es passarà a una xifra superior al 1.100.000 habitants.
3. Quins han estat els motius que expliquen els diversos moments de major increment de població? (0,75 punts)
El període 1960-1980 coincideix amb el 1r "boom turístic", i com a conseqüència d'aquest major dinamisme econòmic arribaran a les illes immigrants procedents de la península. A més, aquest període coincideix amb els anys del "baby boom", caracteritzats per una elevada natalitat. El període 1990-2010, coincideix amb bona part del conegut com a "boom immobiliari", de finals de la dècada del 1990 i fins a 2008, any en què esclata la crisi. Es tracta d'un període amb un fort creixement degut a la construcció i arribaren immigrants procedents de l'estranger.
4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: cens, cicle demogràfic modern, creixement real de la població. (Es demana una correcta definició amb referència a la matèria de Geografia, i convé que vagi acompanyada de qualche exemple il·lustratiu) (0,5 punts)

Cens. Cens de població és un recompte de població referit a un moment determinat, amb la finalitat de donar a conèixer el nombre d'habitants d'un país, les seves activitats econòmiques, nivell d'estudis, habitatges, poder adquisitiu i altres dades. A Espanya es fa cada deu anys, el primer cens va tenir lloc l'any 1857 i actualment es duen a terme els anys acabats en 1, per tant

el darrer va ser el 2021. Des de 2021 ha canviat el paradigma i el cens es va actualitzant anualment.

Cicle demogràfic modern. És la fase actual de la transició demogràfica dels països desenvolupats, caracteritzada per l'existència de taxes de natalitat i mortalitat molt baixes i elevada esperança de vida, fets tots ells que duen a un envelliment de la població i, en alguns països, una disminució de la població total. La població espanyola va entrar de ple en aquesta fase als anys noranta del segle XX.

Creixement real de la població. És la variació d'efectius de població durant un període determinat, s'obté sumant creixement vegetatiu (naixements menys defuncions) i saldo migratori (immigrants menys emigrants). A Espanya el creixement vegetatiu al 2019 fou negatiu, però el creixement real fou del 0,3% gràcies a la immigració.

Part 3 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ B. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el plànol de Ciutadella.

1. Quin tipus de trama urbana correspon a cada un dels números indicats? A quines èpoques històriques respon el seu origen? (0,5 punts)
 1) Trama irregular d'origen preindustrial o medieval (edat antiga i mitjana, fins el segle XIX). 2) Trama ortogonal de l'època industrial (Fins del XIX i XX).
2. A quines dues parts de la ciutat corresponen i quines són les seves característiques morfològiques? (0,5 punts)
 Centre històric. Presenten traçats irregulars i en ells es superposen elements acumulats en el transcurs de l'evolució de la ciutat, sense una planificació prèvia. El seu límit el marca el perímetre de les antigues muralles, en molts casos enderrocades.
 Eixample. Està caracteritzat per un traçat geomètric o ortogonal, amb planificació prèvia, que es disposa més enllà de les muralles, una vegada aquestes foren enderrocades.
3. Quines són les funcions econòmiques i socials que sol exercir cada una d'aquestes parts de la ciutat? (0,75 punts)
 Centre històric. Fins fa uns anys s'havien convertit en àrees marginals, despoblades. Avui aquests espais són objecte de gentrificació (fenomen pel qual es reformen i s'incrementa el valor de barris antics, cosa que implica l'expulsió de les classes més baixes i mitjanes). La terciarització (comerços, restaurants, establiments turístics, oci) n'ha incrementat la gentrificació).
 Eixample. És l'expandiment de la zona edificada d'una població. Dominen les àrees residencials destinades a les classes mitjanes. Actualment s'han modernitzat i terciaritzat.
4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: trama urbana, planejament urbanístic, àrea metropolitana. (Es demana una correcta definició amb referència a la matèria de Geografia, i convé que vagi acompanyada de qualque exemple il·lustratiu) (0,5 punts)

Trama urbana. Forma d'organització de l'espai urbà que resulta de la manera com estan disposats els elements urbans, espais públics (vials, places, zones verdes) i edificacions. Exemples: irregular, ortogonal, radial.

Planejament urbanístic. És la disciplina de planificació de l'ús del sòl que abasta aspectes de la construcció i de les activitats socials i econòmiques dels municipis. Els plans urbanístics són els documents tècnics que fa servir el planejament urbanístic a partir dels quals es classifica i valora econòmicament el sòl. Intervenien en la seva elaboració òrgans públics, com els ajuntaments, i privats, i no poden contradir els plans d'abast superior com les directrius d'ordenació territorial. Cada municipi té el seu propi pla urbanístic.

Àrea metropolitana. És una regió urbana que abasta una ciutat central, que dona nom a l'àrea, i una sèrie de poblacions properes (ciutats satèl·lits), sobre les quals la principal exerceix una gran influència: econòmica, cultural, de serveis... Per exemple, la població de les ciutats satèl·lits va a treballar cada dia a les ciutats centrals. Les principals àrees metropolitanes d'Espanya són Madrid i Barcelona, però Palma també té la seva àrea metropolitana.

Part 4 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ A. Comentau, contestant les qüestions plantejades, la següent taula corresponent a la distribució en percentatge del PIB per sectors econòmics al 2022.

(L'espai per a la resposta és aquest full i la cara posterior. La resposta ha de ser raonada i reforçada amb referències als valors de la taula. Cal indicar clarament el número de la qüestió que es respon. La coherència, cohesió, correcció gramatical, lèxica i ortogràfica dels textos produïts, així com la seva presentació es valora en 0,25 punts).

	% PIB per sectors econòmics		
	Primari	Secundari	Terciari
Andalusia	6,2	18,7	75,2
Aragó	5,5	29,0	65,5
Astúries	1,2	28,8	70,0
Illes Balears	0,4	13,8	85,7
Canàries	1,5	13,2	85,3
Cantàbria	1,2	29,5	69,3
Castella i Lleó	5,2	27,4	67,5
Castella - La Manxa	8,2	27,6	64,2
Catalunya	0,9	25,4	73,7
Comunitat Valenciana	1,8	26,3	71,9
Extremadura	7,7	22,4	69,9
Galícia	4,1	25,7	70,2
Comunitat de Madrid	0,1	15,8	84,1
Regió de Múrcia	4,5	26,0	69,5
Comunitat Foral de Navarra	3,4	36,0	60,6
País Basc	0,4	31,3	68,2
La Rioja	5,2	31,4	63,5

INE, 2022

1. Quines són les comunitats autònomes que tenen un major pes del sector secundari i del terciari? (0,5 punts)

Les comunitats que tenen un major pes del sector secundari són: Navarra (36%), País Basc (31,3%) i la Rioja (31,4%).

Les comunitats autònomes que tenen un major pes en el sector terciari són: Illes Balears (85,7%), Canàries (85,3%) i Comunitat de Madrid (84,1%).

2. Quin tipus d'activitats s'inclouen en els sectors secundari i terciari? (0,5 punts)

El sector secundari inclou el conjunt d'activitats encaminades a la transformació de primeres matèries en productes elaborats o semi-elaborats. S'inclouen les activitats d'extracció minera, la producció d'energia, la indústria i la construcció.

El Sector Terciari també s'anomena serveis i inclou les activitats que no produeixen béns materials i que van destinades a atendre les necessitats de les persones i les empreses. S'inclouen dins aquesta categoria activitats com: els serveis públics (administració, educació, sanitat...), el comerç, el transport, el turisme, telecomunicacions, serveis financers...

3. Quins són els motius que expliquen la major especialització en els sectors secundari i terciari en les comunitats indicades a la pregunta 1? (0,75 punts)

Les comunitats autònomes que tenen un major pes del sector secundari són aquelles que formen part de l'eix de l'Ebre, que connecta l'àrea basca amb la catalana, a través de nuclis com Saragossa i Logronyo. Disposa de bones infraestructures a través de la Vall de l'Ebre. Al País Basc, regió amb tradició industrial, s'han reconvertit les indústries madures siderúrgica i metal·lúrgica. Aquestes comunitats a més tenen un menor pes del turisme i això provoca que el pes del sector secundari sigui més destacat.

Les comunitats autònomes amb un major pes del sector terciari són les insulars, Balears i Canàries, que tenen una forta dependència del sector turístic. Per altra banda, la comunitat de Madrid té un elevat pes del sector terciari per ser la capital, atreu les oficines de les grans empreses i concentra l'administració de l'Estat, a més de tenir un important volum de població que demanda molts de serveis.

4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: Producte interior brut (PIB), reindustrialització, balança comercial. (Es demana una correcta definició amb referència a la matèria de Geografia, i convé que vagi acompanyada de qualche exemple il·lustratiu) (0,5 punts)

Producte interior brut (PIB). És el valor monetari total de la producció de béns i serveis dins d'un país o territori, per un període determinat, normalment un any. S'utilitza per mesurar la riquesa d'aquest territori. Segons el Fons Monetari Internacional, Espanya ocupava la 16a posició mundial pel que fa al PIB.

Reindustrialització. Recomposició del teixit industrial de les zones afectades per la reconversió industrial dels anys 80 i 90. Es tracta fomentar la modernització tecnològica i de crear també noves indústries amb futur en aquelles àrees que, per diferents motius, la indústria va patir una forta crisi en els anys 70 i 80 del segle XX. Per dur-ho a terme es crearen a Espanya les ZUR (Zones d'urgent reindustrialització) i les ZID (Zones industrial en declivi).

Balança comercial. Registre dels intercanvis comercials (mercaderies) d'un país amb l'exterior durant un any. Diferència entre, per un costat, les importacions (productes comprats a l'estranger) i les exportacions (productes venuts a l'estranger). Si un país exporta més del que importa, la seva balança comercial és positiva, si en canvi, importa més del que exporta, la balança comercial és negativa. Espanya té una balança comercial deficitària, per les importacions de productes energètics.

Part 4 (Escolliu una de les dues opcions i desenvolupeu-la)

Puntuació màxima 2,5 punts

OPCIÓ B. Comentau, contestant les qüestions plantejades, el següent mapa corresponent a les línies de tren d'Alta Velocitat.

1. Quin tipus d'organització de xarxa segueix el traçat del ferrocarril d'alta velocitat a Espanya? (0,5 punts)
La xarxa ferroviària d'alta velocitat a Espanya té una estructura radial, és a dir, una xarxa amb centre a Madrid.
2. Quines són les principals línies que surten des de Madrid? Quines capitals de província de més de 500.000 habitants estan connectades directament entre elles, sense passar per Madrid? (0,5 punts)
Les principals línies d'alta velocitat són: la que uneix Madrid amb Saragossa i Barcelona, la que connecta Madrid amb la Corunya i Vigo (Galícia), la que uneix Madrid amb les ciutats de València, Alacant i Múrcia, i finalment, la que connecta Madrid amb Sevilla i Màlaga.
Les úniques connexions entre ciutats de més de 500.000 habitants són: Màlaga i Sevilla, Barcelona i Saragossa.
3. Quines conseqüències per a la connectivitat entre territoris es deriven de la configuració de la xarxa? Quines alternatives de comunicació es poden desenvolupar per millorar la connectivitat entre els diferents territoris? (0,75 punts)
La configuració de la xarxa planteja per un costat una bona comunicació entre la perifèria i la capital. Però, una difícil comunicació entre algunes de les àrees més dinàmiques econòmicament i amb més població. Per exemple, no hi ha una línia que connecti Barcelona amb el País Basc, a través de la vall de l'Ebre, una de les àrees més industrialitzades del país. Tampoc estan connectades les principals ciutats del litoral mediterrani, amb un elevat desenvolupament industrial i turístic.
Les alternatives que es podrien proposar són l'eix mediterrani, ja plantejat per la Unió Europea, que connectaria França amb Algeciras, i l'eix de l'Ebre, entre Barcelona i Bilbao.
4. Escull un dels tres termes següents i defineix-lo: desequilibris territorials, centralisme politicoadministratiu, província. (Es demana una correcta definició amb referència a la matèria de Geografia, i convé que vagi acompanyada de qualche exemple il·lustratiu) (0,5 punts)

Desequilibris territorials. Són les diferències de tot tipus (econòmiques, demogràfiques, socials, etc.) que es donen entre les diverses comunitats. Per exemple comunitats com Madrid, Catalunya o País Basc superen la mitjana europea de renda per càpita, mentre que Extremadura es troba clarament per sota.

Centralisme politicoadministratiu. Sistema en el qual l'acció política i administrativa està concentrada en mans d'un govern únic, des de la capital, que pren les decisions importants per la resta de l'estat o el país. El franquisme fou un exemple clar de centralisme, el qual va ser substituït a la Constitució de 1978 per un sistema més descentralitzat, l'Estat de les autonomies.

Província. Es tracta d'una divisió administrativa territorial d'un estat o país. A Espanya, actualment, està per sota de les comunitats autònomes. El territori espanyol està dividit en 50 províncies. Aquesta divisió resulta fins a cert punt avui obsoleta, per existir precisament ja les comunitats autònomes. Per exemple, Catalunya té 4 províncies: Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.